

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de partea vătămată Șișcov Ivan și inculpatul Zaluțchi Vasili, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Călărași din 26 februarie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, în cauza penală în privința lui

Zaluțchi Vasili XXXXXXXXXXXXX,

născut la XXXXXXXXXXXXX, originar din XXXXXXXXXXXXX,
domiciliat până la reținere în s. XXXXXXXXXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 10 noiembrie 2014 - până la 26 februarie 2016 (instanța de fond);
2. de la 10 mai 2016 - până la 24 august 2016 (instanța de apel);
3. de la 07 iunie 2017 - până la 08 august 2017 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Călărași din 26 februarie 2016, Zaluțchi Vasili a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Șișcov Ivan 14 102 lei cu titlu de prejudiciu material și 10 000 lei - prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că Zaluțchi Vasili se **învinuiește** în aceea că la 26 iulie 2014, aproximativ la 20³⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe una din străzile s. Hîrjauca, r-nul Călărași, a inițiat un conflict cu Șișcov Ivan, unde l-a împins, după care având intenția de a-i cauza vătămări corporale grave, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 154 D din 18 august 2014, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel avocatul Jian V. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare cu respingerea acțiunii civile.

În argumentarea soluției solicitate s-a invocat următoarele:

-în speță nu a fost demonstrat că inculpatul a urmărit scopul cauzării vătămărilor grave;

-la materialele cauzei lipsesc probe, care ar confirma învinuirea înaintată, precum și faptul că Zaluțchi V. ar fi prevăzut urmările care se puteau produce și dorea sau admitea producerea acestora;

-nu a fost demonstrat că între acțiunile inculpatului și vătămările corporale depistate la partea vătămată există legătură cauzală;

-instanța de fond a apreciat unilateral probele cercetate;

- declarațiile inculpatului sunt în coroborare cu declarațiile martorului Moscal V., care a relatat că a văzut întreg conflictul, însă Zaluțchi pe Șișcov nu l-a lovit. Aceste declarații urmau a fi luate în considerație la pronunțarea sentinței;

-declarații similare cu depozițiile martorului Moscal V., au dat și Cliuchin M., Selezniov A., Zaluțchi Z.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, apelul declarat a fost respins.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că partea acuzării a prezentat suficiente probe obiective, veridice și concludente ce demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Colegiul a apreciat critic argumentele apărării referitor la faptul că inculpatul nu ar fi prevăzut urmările care se puteau produce și dorea sau admitea producerea acestora, deoarece prin depozițiile martorilor oculari rezultă că Zaluțchi V. l-a trântit pe pătimit la pământ după care intenționat i-a aplicat lovituri cu picioarele în burtă.

Referitor la alegațiile apărării privind lipsa legăturii cauzale dintre acțiunile inculpatului și vătămările corporale depistate la partea vătămată, Colegiul a reținut, că din declarațiile martorului Pruteanu M., care este medic chirurg, rezultă clar, că leziunea depistată la Șișcov I. putea apărea doar în urma unei traume, cu așa leziune persoana poate să se deplaseze de sine stătător 300-400 m. astfel că nu se exclude posibilitatea de a ajunge de sine stătător acasă, iar durerea să apară treptat mărindu-și intensitatea, iar din declarațiile lui Șișcov T., reiese că pătimitul, care este soțul său după ce a venit de la magazin, i-a povestit că a fost bătut de inculpat cu picioarele în burtă, spunându-i totodată că se simte rău și a

rugat-o să cheme ambulanța.

În continuare, instanța de apel a menționat că inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă, în limitele legii, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii, consecințele survenite, circumstanțele cauzei, de persoana vinovată, de scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare ale acesteia prevăzute la art. 61, 75 Cod penal.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești pronunțate în cauză a declarat recurs ordinar partea vătămată, care a solicitat, repunerea în termen a recursului, casarea hotărârilor contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse mai spre și încasarea prejudiciului material în sumă de 165 501 lei și prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei, argumentând că recursul la declarat peste termenul legal, deoarece în perioada 19.09.2016-29.06.2017 s-a aflat la tratament în Spitalul Raional Călărași. Consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este extrem de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii comise și cu consecințele survenite, iar suma dispusă spre încasare cu titlu de prejudiciu moral și material nu este suficientă, deoarece suferințele suportate în urma acțiunilor inculpatului au fost de o intensitate sporită, dânsul fiind supus la 3 intervenții chirurgicale;

6.1 Recurs ordinar a declarat și inculpatul, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită, casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea cererii de recurs s-a invocat:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra următoarelor argumente:
 - lipsa probelor care ar demonstra **intenția** lui Zaluțchi V. de a cauza vătămarea gravă a integrității corporale, prin urmare acțiunile acestuia nu pot fi încadrate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal;
 - careva probe ce ar demonstra faptul că inculpatul a prevăzut urmările prejudiciabile și dorea sau admitea în mod conștient survenirea acestora la materialele cauzei nu sunt;
- declarațiile părții vătămate referitor la circumstanțele în care s-a petrecut incidentul sunt contradictorii și prezintă dubii sub aspectul veridicității;
- declarațiile martorului Știubei L. vin în contradicție cu depozițiile părții vătămate și urmau a fi apreciate critic ;
- faptul că inculpatul nu i-a aplicat lovituri părții vătămate a fost confirmat de martorii Cliuchin M., Seleznirov A., Zaluțchi Z. și Moscal V., însă instanțele de fond neîntemeiat și neargumentat au respins aceste probe, reținând doar

depozițiile contradictorii ale părții vătămate și martorului Știubei L.

- faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită, deoarece în lipsa intenției de a provoca urmările prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal, fapta urmează a fi încadrată în baza art. 157 Cod penal.

La 21 iunie 2017 inculpatul a depus o cerere suplimentară la recursul declarat anterior, care nu este înregistrată ca recurs, unde solicită aplicarea în privința sa a prevederilor art. 13 lit. a) din Legea nr. 210 privind amnistia și reducerea cu 1/3 a termenului de pedeapsă.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat, menționând că recurentul, critică aprecierea probelor, însă un asemenea temei nu se regăsește în temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și motivarea soluției corespunde cu dispozitivul hotărârii contestate, prin urmare, consideră că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil.

Referitor la recursul ordinar declarat de partea vătămată s-a menționat că acesta urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind declarat peste termen.

7.1 Avocatul V. Jian a depus referință asupra recursului ordinar declarat de partea vătămată, unde a solicitat respingerea acestuia ca fiind tardiv, declarativ și neîntemeiat, deoarece recursul a fost declarat cu depășirea termenului legal de 30 de zile, iar despăgubirile pretinse de Șișcov I. cu titlu de prejudiciu moral sunt exagerate, la fel și suma solicitată de acesta cu titlu de prejudiciu material pentru transport, tratament și deplasarea unor martori nu au fost confirmate prin careva documente justificative.

7.2 Referință asupra recursului declarat de inculpatul Zaluțchi V. a depus și partea vătămată, care a solicitat declararea inadmisibilității acestuia ca fiind neîntemeiat.

8. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul părții vătămate Șișcov I. urmează a fi respins ca inadmisibil, iar recursul declarat de inculpatul Zaluțchi V. - admis, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de partea vătămată Șișcov Ivan

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să îl respingă ca inadmisibil.

Potrivit art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.231 alin. (3), 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei, iar la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 24 august 2016 în prezența tuturor participanților la proces, inclusiv și a părții vătămate, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 21 septembrie 2016, ora 14⁰⁰ (f.d.23, vol. II).

Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 21 septembrie 2016, în prezența avocatului Barbaroș M. care apăra interesele părții vătămate, acestuia fiindu-i înmănată decizia motivată, fapt confirmat prin recipisa din 21.09.2016 (f.d.40, vol. II) iar părții vătămate, decizia i-a fost expediată prin intermediul oficiului poștal la 22.09.2016 (f.d.41, vol. II).

Astfel, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 24 octombrie 2016.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal conchide că decizia instanței de apel, care se contestă a fost pronunțată integral la 21 septembrie 2016, iar recursul ordinar declarat de partea vătămată a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la **12 iulie 2017** (f.d.116-121, vol. II), adică după expirarea termenului legal de 30 zile, prevăzut la art.422 Cod de procedură penală.

Așa dar, Colegiul penal ține să menționeze că art.230 alin.(2) Cod de procedură penală expres stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este absolut și are caracter imperativ în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca depus peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Argumentul recurentului privind repunerea în termen a recursului în legătură

cu faptul că dânsul în perioada 19.09.2016-29.06.2017 a fost internat în Spitalul Raional Călărași, Colegiul penal îl respinge ca neîntemeiat, or din certificatul confirmativ eliberat de Primăria com. Hîrjauca nr. 89 din 28.07.2017 (f.d.143 vol. II) rezultă că Șișcov I. care este angajat al Instituției Educaționale Timpurii „Poveste” din s. Hîrjauca în perioada 19.09.2016-29.06.2017, nu s-a aflat în concediu medical.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit concluzionează despre respingerea recursului menționat ca inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpatul Zaluțchi V.

Reieșind din prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, potrivit art.417 alin.(1) pct.6), 7) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal ține să menționeze că, judecând apelul, instanța de apel nu se poate limita doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelant, respectând prevederile legale enunțate anterior.

În această privință se constată că, instanța de apel a considerat ca fiind stabilită vinovăția inculpatului Zaluțchi V., indicând că acesta a fost condamnat pentru fapta constatată de prima instanță.

Însă, conform părții descriptive a sentinței, fapta imputată lui Zaluțchi Vasili, nu s-a constatat că fiind săvârșită de acesta, ci s-a menționat că - „Zaluțchi Vasili se **înviniuște** în aceea că la 26 iulie 2014, aproximativ la 20³⁰, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se pe una din străzile s. Hîrjauca, r-nul Călărași, a inițiat un conflict cu Șișcov Ivan, unde l-a împins, după care având intenția de a-i cauza vătămări corporale grave, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i (...) vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.”

Această stare de lucruri contravine prevederilor art.394 alin.(1) pct.1) Cod

de procedură penală, conform cărora partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Prin sintagma reținută în sentință că inculpatul Zaluțchi V. se învinuiește în (...) rezultă că prima instanță, de fapt, nu a constatat fapta pentru care acesta a fost condamnat.

Instanța de apel nu a corectat eroarea de drept privitor la modul de întocmire a sentinței și nu a respectat prevederile legale, conform cărora în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casând sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor și, respectând normele procedurale (art. 393-397 Cod de procedură penală), va pronunța o nouă hotărâre conform ordinii stabilite pentru prima instanță.

Or, potrivit prevederilor art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

În acest sens, Colegiul penal reține că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: - descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Astfel, în speță, sentința care a fost menținută fără modificări prin decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, deoarece nu conține descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită.

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că potrivit cererii de apel declarată de avocatul Jian V. în numele inculpatului (f.d.240-242, vol. I), criticându-se legalitatea și temeinicia sentinței, s-au invocat următoarele motive:

"- declarațiile inculpatului sunt în coroborare cu declarațiile martorului acuzării

Moscal V., care a relatat că a văzut întreg conflictul, însă Zaluțchi pe Șișcov nu l-a lovit. Aceste declarații urmau a fi luate în considerație la pronunțarea sentinței;

- declarații similare au dat și martorii Cliuchin M. Selezniiov A., Zaluțchi Z."

Lecturînd decizia contestată Colegiul penal constată că, asupra acestor motive invocate în apel, instanța de apel s-a pronunțat arbitrar, fără argumentarea cuvenită, or din conținutul sentinței unde se invocă la general „*instanța apreciază critic declarațiile martorului Moscal V., care se află în relații amicale cu inculpatul*” nu este clar care declarații ale martorului instanța le apreciază critic pe cele date la urmărirea penală sau cele depuse în instanța de judecată, în condițiile în care se constată divergențe esențiale între acestea.

Instanța de apel judecând apelul nu a înlăturat aceste divergențe și doar superficial a menționat „*instanța întemeiat a apreciat critic declarațiile martorilor Zaluțcaia Z., Moscal V., Selezniiov A. și Cliuchin M., care se află în relații de rudenie sau de prietenie cu inculpatul.*”

Generalizând cele menționate anterior Colegiul penal conchide că, instanța de apel pripit, a susținut poziția instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, fără să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe în baza evaluării proprii, cu argumentarea concluziilor privind admiterea sau respingerea acestora.

În concluzie, Colegiul penal constată, că instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe, nu a respectat cerințele art.409 alin. (2) 414, 417 alin.(1) pct. 6), 7), 8) Cod de procedură penală, iar nerespectarea cerințelor stipulate în normele de drept sus menționate echivalează cu erori judiciare ce s-au soldat cu o hotărâre nemotivată, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și ținând cont de criteriile prevăzute în art. 394 alin. (1) pct. 1) și 409 alin. (2) Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de partea vătămată Șişcov Ivan.

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Zaluțchi Vasili, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 august 2016, în cauza penală în privința lui *Zaluțchi Vasili* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Zaluțchi Vasili urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest, este irevocabilă, pronunțată integral la 25 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma